

Muinsuskaitseaduse järelhindamisest

Eesti Maastikuarhitektide Liit

25. november 2024

Käesolevas kirjas esitatakse Eesti Maastikuarhitektide Liidu (edaspidi EMAL) poolsed ettepanekud seoses Muinsuskaitseaduse järelhindamisega.

Tutvunud esitatud dokumentidega teeme ettepaneku täiendada seaduses puudutatud muinsuskaitse eritingimuste koostamise regulatsiooni. EMAL teeb käesolevaga ettepaneku, et lisaks Muinsuskaitseametile võivad eritingimusi koostada ka muinsuskaitse tegevusloaga isikud väljastpoolt Muinsuskaitseametit. Mälestistel erinevaid planeeringuid ja projekte tegevate maastikuarhitektide hinnangul jäävad praegu riigi poolt koostatud eritingimused sageli pealiskaudseks ning üldsõnaliseks, kuna Muinsuskaitseameti poolt pole ilmselgelt piisavalt inimressurssi, et kõiki eritingimusi võrdse põhjalikkusega käsitleda. Kuna eritingimused on mälestistega seotud tegevuste kavandamisel esmaseks sisendiks mälestiste väärtuste säilitamisel, peavad need andma siiski kohtaanalüüsil baseeruvad täpsed ja üheselt tõlgendatavad kohapõhised juhised. Praeguses praktikas on sageli eritingimused laiemalt tõlgendatavad, mistõttu vastuolud kerkivad üles alles kooskõlastamise protsessis, kui lahendused on juba välja töötatud, mis lõpptulemusena raiskab kõigi seotud poolte, sh Muinsuskaitseameti ressursi.

Tulenevalt eelnevast peaks seadus võimaldama tellida eritingimusi nii erasektorist, kui tagama jätkuvalt võimaluse eritingimuste koostamiseks ka Muinsuskaitseameti poolt juhul, kui mälestise omanikul puudub võimalus või soov eritingimusi erasektorist tellida. Selline lähenemine võimaldaks tihedamat koostööd Muinsuskaitseameti ning erasektori vahel olukorras, kus ameti ressursid on piiratud. Enne eritingimuste kehtima hakkamist peab need üle vaatama nagunii Muinsuskaitseamet, mistõttu nii on tagatud ka, et eritingimuste konkreetne sisend plaanitavatele tegevustele on kooskõlas seaduse, Veneetsia ja Firenze hartaga ning hea tavaga.

Lugupidamisega,

Sulev Nurme

Volitatud maastikuarhitekt-ekspert

EMALi eestseisuse liige

E-post: sulev@artes.ee

Tel: +372 5340 1563